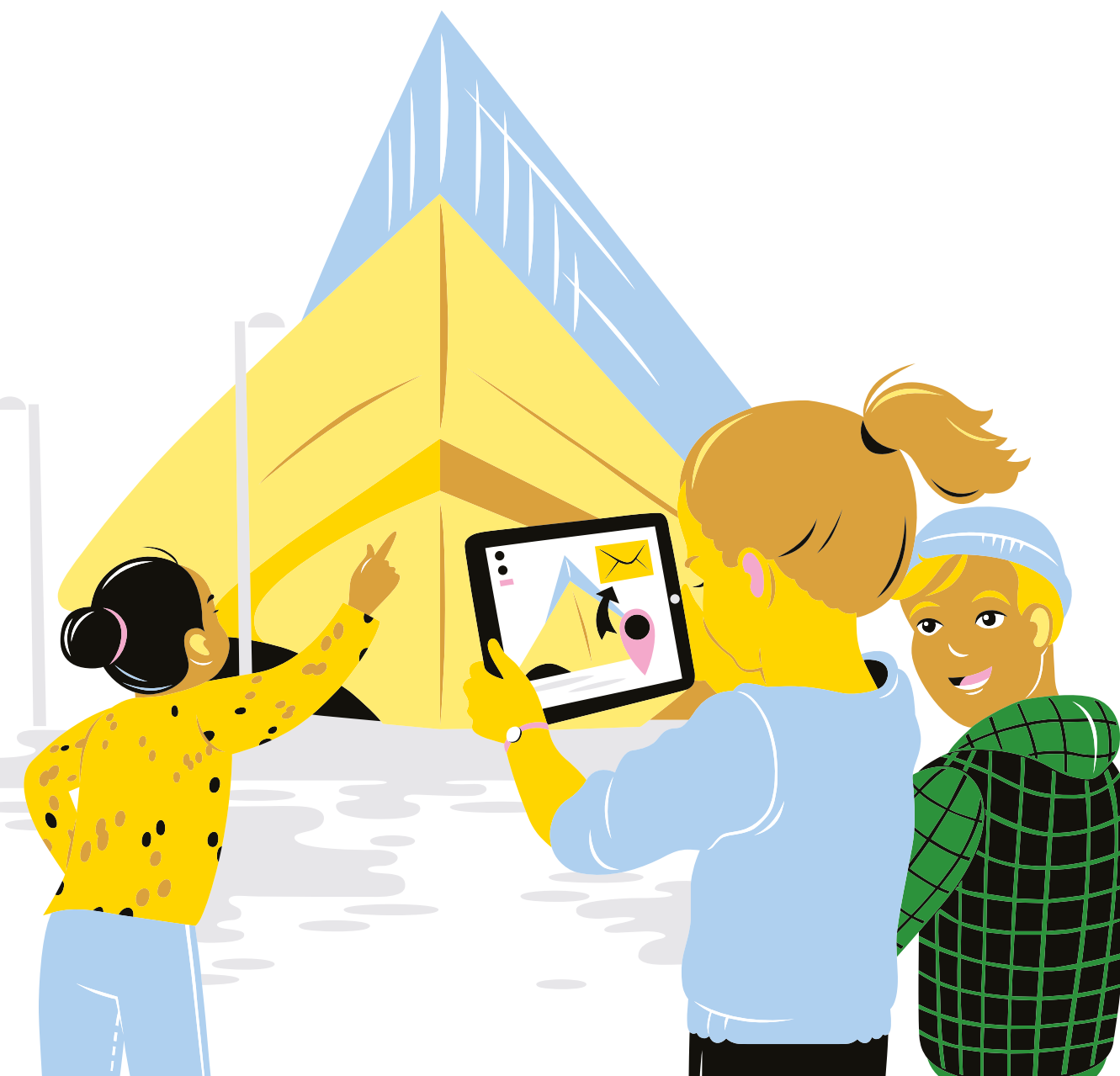

Helsinki

Lukuvuosi 2020–2021

Tervetuloa kouluun!

Opas ekaluokkalaisten huoltajille

Sisällys

- 3** Tervetuloa kouluun
- 4** Tärkeät päivämäärät
- 5** Lähikoulu löytyy omalta asuinalueelta
- 6–7** Näin kouluun ilmoittaudutaan
- 8–9** Tukea koulunkäyntiin, oppimiseen ja hyvinvointiin
- 10–11** Aamupäivätoimintaa ennen koulun alkua ja iltapäivätoimintaa koulun jälkeen
- 12–13** ... Mitä ja miten koulussa opiskellaan?
- 14–17** ... Kielten opiskelu
- 18–19** ... Oppimisen arviointi
- 21** Käytännön asioita
- 21** Osallisuutta ja kestävä kehitys
- 22–23** .. Kodin ja koulun yhteistyö
- 24** Lisätietoja

Tervetuloa kouluun!

Lapsenne aloittaa syksyllä ensimmäisen luokan. Opinpolku on alkanut varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kautta sekä jatkuu peruskoulun jälkeen toisella asteella. Haluamme tarjota kaikille lapsille turvallisen ja innostavan opinpolun sekä monipuoliset koulutusmahdollisuudet.

Helsingissä panostetaan koulutukseen. Haluamme, että kaikki lapset saavat laadukasta opetusta, ja jokainen lapsi otetaan huomioon mahdollisimman hyvin yksilönä yhteisöllisyyttä unohtamatta. Ekaluokkalaiselle on rakennettu monenlaisia tukiverkostoja, ja erityistä tukea tarvitseville lapsille on tarjolla apua.

Koulun opetuksessa korostetaan oppimisen iloa, yhdessä tekemistä, kokeilemistä ja keksimistä. Oppiminen liitetään tosielämän ilmiöihin, ja jokainen oppilas opiskelee vuoden aikana vähintään kaksi tällaista pitkäkestoista ilmiökokonaisuutta.

Turvallisuus syntyy siitä, että lapsesta välitetään, häntä kuunnellaan ja hän tuntee koulutyön olevan luonteva osa arkeaan. Siksi kodin ja kou-

lun yhteistyö on erityisen tärkeää. Peruskoulut järjestävät ensimmäisen luokan aloittavien lasten vanhemmille vanhempainiltoja jo marraskuusta 2019 alkaen. Näihin tilaisuuksiin kannattaa osallistua, ja muutenkin kannattaa olla yhteydessä lapsen tulevaan kouluun jo ennen koulun alkua.

Ensimmäisen vieraan tai toisen kotimaisen kielen eli A1-kielen opettaminen aloitetaan ensimmäisellä luokalla ja kielivalinta tehdään kouluun ilmoittautumisen yhteydessä. Kielitaidon kehittyminen alkaa jo varhaislapsuudessa ja 1. luokalla oppimisessa ovat merkittävässä roolissa ilo, leikinomaisuus ja luovuus. Oppiminen painottuu alussa lasten suullisen kielitaidon kehittämiseen sekä kieleen ja kulttuuriin tutustumiseen.

Toivotan kaikille koulunsa aloittaville lapsille ja heidän vanhemmilleen hyvää, turvallista lukuvuotta 2020–2021!

Outi Salo, perusopetusjohtaja
kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Helsingin kaupunki

Lukijalle

Tästä oppaasta saat tietoa kouluun ilmoittautumisesta ja siitä, mitä peruskoulussa 1.–6. luokilla opiskellaan. Kaikista käytännön asioista saat lisätietoa lapsesi omasta lähikoulusta ja sen verkkosivulta. Sieltä saat myös tiedot mahdollisista tiedotustilaisuuksista. Painotettua opetusta järjestävät koulut tiedottavat omilla verkkosivuillaan soveltuvuuskokeista ja niiden ajankohdista.

Tärkeät päivämäärät 2019–2020

15.11.2019–22.1.2020 Koulut voivat pitää tiedotustilaisuuksia. Ajankohdat löytyvät koulujen verkkosivuilta.

ti 7.1.2020 Sähköinen Wilma-ilmoittautuminen kouluun alkaa verkossa (wilma.edu.hel.fi). Oppivelvollisuusilmoituksessa on tilapäiset Wilma-tunnukset kouluun ilmoittautumista varten. Huoltajakohtaiset Wilma-tunnukset annetaan syyslukukauden alkaessa siitä koulusta, jossa lapsi on aloittanut.

to 23.1. Kouluun ilmoittautuminen päättyy Wilmassa.

to 23.1. klo 8.00–10.00 ja klo 17.00–19.00 ilmoittautuminen omalla lähikoululla.

to 23.1. Jos perhe muuttaa Helsinkiin ilmoittautumisen päättymisen jälkeen ja haluaa lapsen lähikouluun, huoltajan tulee ottaa yhteyttä lähikoulun rehtoriin, joka tekee oppilaaksiottopäätöksen. Oman asuinsoitteen mukainen lähikoulu löytyy hel.fi/palvelukartta.

23.1.–14.2. Oppilaan ja huoltajien kuuleminen lähikoululla erityisen tuen päätöstä varten.

23.3.–24.4. Iltapäivätoiminnan hakuaika.

ke 25.3. Koulu postittaa oppilaaksiottopäätöksen oppilaan kotiin. Päätös erityisestä tuesta erityisluokalla postitetaan kotiin.

Koulujen työ- ja loma-ajat päätetään vuoden 2019 loppuun mennessä.

Lisätietoa netistä

edu.hel.fi/tervetuloakouluun

► mm. kouluun ilmoittautumisen ohjeet, lomakkeet ja usein kysytyt kysymykset.

hel.fi/palvelukartta

► Opetus ja koulutus -kohdassa opetukseen liittyvät Helsingin palvelut kartalla.

edu.hel.fi/kouluhaku

► Helsingin kaikki koulut aakkosittain ja kouluasteittain jaoteltuna.

Oman koulun kotisivut

► mm. koulun opetussuunnitelma, kielitarjonta, koulujen työ- ja loma-ajat.

Lomakkeet

► Kaikki tarvittavat lomakkeet löytyvät osoitteesta edu.hel.fi/tervetuloakouluun.

Lähikoulu löytyy omalta asuinalueelta

Lapsen oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jolloin hän täyttää seitsemän vuotta. Koulu alkaa syyslukukauden 2020 alussa niillä lapsilla, jotka ovat syntyneet vuonna 2013.

Helsinki on jaettu oppilaaksiottoalueisiin. Kaupunki osoittaa jokaiselle lapselle koulupaikan hänen oman alueensa peruskoulusta, joka on ns. lähikoulu. Kotia lähinnä sijaitseva koulurakennus ei välttämättä ole lapsen lähikoulu. Lähikoulu on useimmiten kävelymatkan päässä. Kouluverkko on suunniteltu siten, että lähes kaikki oppilaat voivat opiskella koko peruskouluaikansa oman asuinalueensa lähikoulussa. Jos oppilas käy yhtenäistä peruskoulua, jossa on 1.–9. luokat, koulua ei tarvitse vaihtaa 7. luokalle siirryttäessä.

Helsingissä toimii kaupungin omien peruskoulujen rinnalla yksityisiä sopimuskouluja, jotka kuuluvat kaupungin palveluverkkoon. Lisäksi Helsingissä on yksityisiä kouluja ja valtion kouluja.

Lapsen tarvitsema erityinen tuki pyritään järjestämään lähikoulun palveluna joko yleisopetuksen ryhmässä tai erityisluokalla. Joskus lapsi tarvitsee kuitenkin oppimisen ja koulunkäyntinsä tueksi esimerkiksi erityiskoulua tai pidennetyn oppivelvollisuuden erityisluokkaa, jolloin opetus järjestetään muualla kuin lähikoulussa.

Oppilaaksioton perusteet

Oppilaaksioton perusteet ja siihen liittyvät kasvatus- ja koulutuslautakunnan ja sen suomenkielisen jaoston päätökset löytyvät edu.hel.fi/tervetuloakouluun-sivustolta. Oppilaaksioton perusteet ovat saatavilla myös kouluista sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan neuvonnasta (s-posti: kasvatusjakoulutus@hel.fi, puh. 09 310 44986).

Painotettu opetus

Koulut voivat tarjota painotettua opetusta, johon oppilaat valitaan soveltuvuuskokeella koko kaupungin alueelta. Painotettua ainetta opiskellaan yleensä 1–2 viikkotuntia oppiaineen valtakunnallista vähimmäistuntimäärää enemmän. Painotettu opetus alkaa 1., 3. tai 7. luokalla. Soveltuvuuskokeella valituista oppilaista voidaan muodostaa joko oma ryhmä tai oppilaat voidaan sijoittaa muiden kanssa samaan luokkaan. Tällöin vain painotetun oppiaineen, esimerkiksi musiikin tunnit pidetään omassa ryhmässä.

1. luokalla alkava painotettu opetus

► Musiikki: Porolahden peruskoulu, jossa musiikin opetus järjestetään yhteistyössä Itä-Helsingin musiikkiopiston kanssa.

Kaksikielinen opetus

Helsingissä oppilailla on mahdollisuus saada kaksikielistä opetusta. Kaksikielisen opetuksen eri muotoja ovat kielikylpyopetus, laajamittainen kaksikielinen opetus ja kielirikasteinen opetus.

► katso s. 16

Hakeutuminen muuhun kuin lähikouluun

Lapsi voi hakeutua myös muuhun kuin lähikouluun. Lähikouluun otetaan aina ensisijaisesti omalta alueelta tulevat oppilaat, mutta jos tilaa on, myös muita voidaan ottaa valintaperusteiden osoittamassa järjestyksessä. Tällöin huoltajat vastaavat oppilaan mahdollisesta kuljettamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Näin kouluun ilmoittaudutaan

Kouluun voi ilmoittautua:

- verkossa 7.–23.1.2020 osoitteessa wilma.edu.hel.fi
- käymällä koululla torstaina 23.1.2020 klo 8.00–10.00 tai klo 17.00–19.00.

Ilmoittautuminen verkossa ajalla 7.–23.1.

- Voit ilmoittaa lapsesi kouluun verkossa, jos lapsesi on syntynyt vuonna 2013 ja
 - ilmoitat lapsesi lähikouluun
 - ilmoitat lapsesi lähikouluun kielirikasteiseen opetukseen
- Tehdään osoitteessa wilma.edu.hel.fi
- Wilma-käyttäjätunnus ja salasana löytyvät oppivelvollisuusilmoituksesta. Huoltajakohtaiset Wilma-käyttäjätunnukset annetaan syyslukukauden alkaessa siitä koulusta, jossa lapsi on aloittanut.
- Tarkemmat ohjeet ovat edu.hel.fi/tervetuloakouluun -sivuilla.
- Opastusta ilmoittautumiseen 7.–23.1.2020 kasvatuksen ja koulutuksen toimialan neuvonnassa (Töysäncatu 2 D) klo 10.00–12.00 ja 13.00–15.00.

Ilmoittautuminen koululla 23.1.

Tiettyissä tapauksissa et voi ilmoittaa lastasi kouluun sähköisesti, vaan ilmoittautuminen tehdään koululla.

Tule ilmoittautumaan omalle lähikoululle, jos

- lapsesi on aloittamassa koulun vuotta säädettyä myöhemmin tai lapsellesi haetaan nyt päätöstä perusopetuksen aloittamisesta vuotta säädettyä aiemmin tai myöhemmin
- lapsellesi on myönnetty tai hänelle haetaan pidennettyä oppivelvollisuutta ja hän jatkaa toisen esiopetusvuoden päiväkodissa, jolloin tehdään päätös perusopetuksen aloittamisesta vuotta säädettyä myöhemmin lapsellesi esitetään erityistä tukea perusopetukseen
- haluat vaihtaa oppivelvollisuusilmoitukseen merkityn lapsesi ruotsinkielisen lähikoulun suomenkieliseen tai päinvastoin.

Ota koululle mukaan vuodenvaihteessa 2019–2020 postitettu oppivelvollisuusilmoitus, johon on merkitty lapsen asuinosoitteen mukainen lähikoulu. Saat koululla tarvittavat lomakkeet ja neuvoja erilaisissa käytännön asioissa.

Hakeminen muuhun kuin lähikouluun

Jos lapsi hakee muuhun kuin lähikouluun tai muuhun kuin soveltuvuuskoepainotettuun opetukseen, hakeminen tapahtuu torstaina 23.1. paikan päällä siinä koulussa, jonne lapsi hakee.

Yksityiseen tai valtion kouluun menevät oppilaat

Jos lapsi on yksityisen tai valtion koulun esiopetuksessa ja jatkaa syksyllä kyseisessä koulussa 1. luokalla, niin suosittelemme, että ilmoitatte asiasta oppivelvollisuusilmoituksessa mainitun lähikoulunne rehtorille.

Tukea koulunkäyntiin, oppimiseen ja hyvinvointiin

Koulussa lapsi saattaa tarvita tukea, jotta hän voi kehittää omia taitojaan ja osaamistaan mahdollisimman hyvin. Kodin rooli ja yhteistyö koulun kanssa lapsen oppimisen ja kasvun tukemisessa on tärkeää. Koulussa on mahdollisuus saada monenlaista tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin.

Tukitoimia voivat olla esimerkiksi

- ▶ monipuoliset ja vaihtelevat tehtävät
- ▶ opiskelu joustavissa opetusryhmissä
- ▶ tukiopetus
- ▶ osa-aikainen erityisopetus
- ▶ oppilashuollon palvelut

Jos lapsi tarvitsee oppimiseensa ja koulunkäyntiin säännöllistä tukea ja yhtä aikaa monenlaisia tukitoimia, hän on oikeutettu saamaan tehostettua tukea. Tällöin yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa laaditaan oppimissuunnitelma, johon kirjataan tavoitteet ja tukitoimet. Lapsen oppimista ja koulunkäyntiä sekä tukitoimien riittävyyttä arvioidaan yhteistyössä huoltajien kanssa. Jos lapsi tarvitsee enemmän tukea, voi erityinen tuki olla tarpeen. Erityinen tuki voidaan toteuttaa lähikoulussa omassa luokassa, erityisluokassa tai erityiskoulussa. Erityisen tuen päätöksen jälkeen laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Erityisen tuen päätöstä tarkistetaan aina tuen tarpeen muuttuessa sekä perusopetuslain mukaisesti toisen vuosiluokan jälkeen ja ennen seitsemännelle vuosiluokalle siirtymistä.

Oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen kuuluu kaikille koulun aikuisille. Koulussa toimii yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, johon kuuluvat yleensä rehtori, erityisopettaja, koulupsykologi, kuraattori ja terveydenhoitaja. Tämän ryhmän tehtävänä on seurata ja edistää koulun turvallisuutta ja oppilaiden hyvinvointia. Kouluissa käytetään vuorovaikutustaitoja vahvistavia ohjelmia. Kaikilla kouluilla on toimintamallit kriisi- ja kiusaamistilanteiden varalle. Yksilökohtaiseen oppilashuoltotyöhön kootaan tarvittaessa tapauskohtainen asiantuntijaryhmä. Tähän ryhmään osallistujat päätetään yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa.

Jokaiselle koululle on nimetty:

Kuraattori

- ▶ auttaa, jos oppilaalla on pulmia koulunkäynnissä, vuorovaikutuksessa kavereiden kanssa tai jos hänen elämässään on ollut suuria muutoksia
- ▶ selvittää kasvatukseen ja kotitilanteeseen liittyviä asioita

Koulupsykologi

- ▶ auttaa oppimiseen, keskittymiseen ja mielenterveyteen liittyvissä pulmissa
- ▶ selvittää kasvatukseen ja kotitilanteeseen liittyviä asioita

Terveydenhoitaja

- ▶ mm. tapaa oppilaan lukuvuosittain terveystarkastuksessa

Koululääkäri

- ▶ mm. tekee laajan terveystarkastuksen kaikille 1., 5.- ja 8.-luokkalaisille

Oppilashuollon palvelut ovat maksuttomia.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Lapset voivat osallistua aamupäivätoimintaan ennen oppituntien alkua ja iltapäivätoimintaan oppituntien päätyttyä.

Aamupäivätoiminta

Aamupäivätoimintaa järjestetään kaupungin peruskouluissa ja koulujen lähellä olevissa leikkipuistoissa. Aamupäivätoiminta on vapaaehtoista ja maksutonta. Toiminnassa ei tarjota erillistä aamupalaa, mutta lapsilla on mahdollisuus nauttia omia eväitä. Koulu tiedottaa aamupäivätoiminnan järjestelyistä syksyllä koulun alkaessa. Aamupäivätoiminnan tarve ilmoitetaan Wilma-lomakkeella syksyllä, kun koulu on alkanut.

Iltapäivätoimintaa koulun jälkeen

Helsingissä järjestetään 1.–2.-luokkalaisten ja erityisen tuen oppilaille iltapäivätoimintaa koulupäivän jälkeen. Toiminta on valvottua ja ohjattua lasten vapaa-ajan toimintaa. Lapsilla on mahdollisuus leikkiä omia leikkejä, liikkua, pelata, ulkoilla, tavata kavereita ja rentoutua sekä osallistua ohjattuun toimintaan sisällä ja ulkona. Toimintaa suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa. Toiminnan sisällön suunnittelussa hyödynnetään myös kaupungin taide-, liikunta- ja kulttuuripalvelujen tarjontaa sekä monimuotoista kaupunkiluontoa. Yhdessä oppilaiden kanssa luomme kunnioittavan, turvallisen ja avoimen ilmapiirin. Iltapäivätoiminnassa ohjaajat huolehtivat lasten toiminnasta ja turvallisuudesta iltapäivän ajan. Lapset ovat vakuutettuja. Maksuihin voi hakea huojoennusta.

Tiedot iltapäivätoimintapaikoista
iltpaivahaku.hel.fi

Iltapäivätoiminta leikkipuistoissa

Iltapäivätoimintaa on kaikissa kaupungin leikkipuistoissa. Toiminta on välipalan osalta maksullista. **Toimintaan ilmoittaudutaan pääsääntöisesti hakuaikana 23.3.–24.4.2020.** Mukaan voi ilmoittautua myös lukuvuoden aikana. Toimintaan ovat tervetulleita myös 3.–6.-luokkalaiset lapset. Koululaisten loma-aikoina leikkipuistoissa järjestetään ”Säpinää ja toimintaa”-retkiä, päiväleirejä, tapahtumia ja mukavaa tekemistä oppilaille. Ohjelmasta tiedotetaan lomien läheisyydessä.

Lisätiedot: hel.fi/iltpaivatoiminta >
Iltapäivätoiminta leikkipuistoissa

Iltapäivätoiminta kouluissa

Ryhmämuotoista iltapäivätoimintaa järjestetään kouluissa tai koulujen lähellä olevissa tiloissa. Toimintaa järjestävät koulut ja erilaiset iltapäivätoiminnan palveluntuottajat. Toiminnan aikana lapselle tarjotaan välipala. Toiminnasta peritään kiinteä kuukausimaksu. **Hakuaika toimintaan on 23.3.–24.4.2020. Päätökset postitetaan koteihin heinäkuun alkuun mennessä.**

Lisätiedot: hel.fi/iltpaivatoiminta >
Iltapäivätoiminta kouluissa

Mitä ja miten koulussa opiskellaan?

Opetussuunnitelma on koulun toiminnan ja opetuksen perusta, joka kertoo, miten koulussa työskennellään ja mitä koulu työssään painottaa. Koulun opetussuunnitelmaan voi tutustua koulun verkkosivuilla. Kahden ensimmäisen kouluvuoden aikana opetellaan perustietoja ja -taitoja. Lasta kannustetaan tuomaan esille omia ideoita ja kiinnostuksen kohteita.

Toimiva oppimisympäristö tukee lapsen käsitystä itsestään hyvänä oppijana. Kaikki koulun ja lähiympäristön tilat ovat oppimisen tiloja ja myös digitaalisuutta hyödyntäen laajenee koko Helsingin kaupunki oppimisympäristöksi. Koulun tavoitteena on vahvistaa lapsen tulevaisuudessa tarvitsemää laaja-alaista osaamista ajattelun ja arjen taidoissa sekä yhdessä toimimisessa. Jokainen lapsi opiskelee vähintään kaksi oppiainerajaa ylittävää, pitkäkestoista ilmiöpohjaista kokonaisuutta lukuvuoden aikana. Ilmiöpohjaisuus tarkoittaa opiskelua, jossa tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä oppiainerajat ylittäen.

Lapsi oppii, kokee ja luo asioita yhdessä toisten kanssa. Turvallinen ja ilmapiihiltään ystävällinen ympäristö on edellytys oppimiselle. Se edistää osallisuutta ja hyvinvointia. Opettajan, oppilaan ja koko ryhmän välinen vuorovaikutus on tärkeä oppimisen perusta.

Kouluviikkoa ohjaa lukujärjestys. 1.–2. luokalla opetusta on vähintään 21 viikkotuntia. Oppitunnin pituudet voivat vaihdella kouluittain. Yhdessä oman luokanopettajan kanssa voi myös työskennellä toinen luokanopettaja, erityisopettaja tai suomi toisena kielenä -opettaja. Luokassa voi toimia myös koulunkäyntiavustaja. Osan opiskeluajasta luokka voi olla jaettuna erilaisiin

ja erikokoisiin ryhmiin. Oppilaat saavat koulusta maksutta oppikirjat ja muun oppimateriaalin. Peruskoulussa 1. luokalta alkavia kaikille yhteisiä oppiaineita ovat äidinkieli ja kirjallisuus, A1-kieli, matematiikka, ympäristöoppi, uskonto tai elämäntutkimus sekä taide- ja taitoaineet musiikki, kuvataide, käsityö ja liikunta. Tarkempaa tietoa katsomusopetuksesta ja oman uskonnon

”Hyvä oppimisen ympäristö tukee lapsen käsitystä itsestään hyvänä oppijana.”

opetukseen hakeutumisesta saa omasta koulusta. Koulu tiedottaa huoltajille lukuvuoden alussa koulussa järjestettävistä uskonnollisista tilaisuuksista. Huoltaja päättää, osallistuuko oppilas näihin tilaisuuksiin.

Ensimmäisen kielen valinta on tärkeä ja sen valintaan kannattaa paneutua. Oppilaan kielitaito kehittyy vahvaksi valitussa kielessä ja valinta on sitova perusopetuksen ajan. Erityisesti suullinen kielitaito kehittyy ensimmäisten opiskeluvuosien aikana. Toisen kaikille yhteisen kielen opiskelu aloitetaan kuudennelta luokalta. Tämän lisäksi oppilailla on mahdollisuus opiskella A2-kieltä neljänneltä luokalta alkaen ja B2-kieltä kahdeksannelta luokalta niin halutessaan.

A1-kielenä voi Helsingissä opiskella englantia, espanjaa, kiinaa, pohjoissaamea, ranskaa, ruotsia, saksaa, venäjää tai viroa. Kaikissa kouluissa ei ole mahdollista opiskella kaikkia näitä kieliä. Suurimmassa osassa kouluja voi A1-kielen valita vähintään kahdesta vaihtoehdosta. Joissakin kouluissa valikoimaan kuuluu vain englanti. Kiinaa voi opiskella A1-kielenä Meilahden ala-asteen koulussa ja Itäkeskuksen peruskoulussa, ja opetukseen pyritään soveltuvuuskokeella.

Koulun kielitarjonta

► löytyy koulun kotisivuilta ja osoitteesta edu.hel.fi/kouluhaku

Oman lähikoulun kielitarjonta löytyy koulujen verkkosivuilta. Tarkempia tietoja kielen opiskelusta ja opetuksesta saa koulujen infotilaisuuksissa ja esiopetuksen vanhempainilloissa.

Kielten opiskelu alkaa kaikilla 1. luokalla

Koulun aloittaminen tarkoittaa myös ensimmäisen vieraan tai toisen kotimaisen kielen opiskelun aloittamista. Tätä kieltä kutsutaan A1-kieleksi. Helsingissä voi opiskella useita eri kieliä ja kielen valinta tehdään kouluun ilmoittautumisen yhteydessä. Kieltä opiskellaan kaksi tuntia viikossa sekä ensimmäisellä että toisella vuosiluokalla. Ensimmäisinä vuosina kielten oppimisessa painotetaan suullisen kielentaidon harjoittelua. Kieltä opitaan pelien, leikkien, laulujen ja muun toiminnan kautta. Lisäksi kielenopetuksen tavoitteena on innostaa ja motivoida oppilaita kiinnostumaan kielistä ja kielen opiskelusta.

Peruskoulun kieliopinnot

Kielikylpyopetus, kaksikielinen ja kielirikasteinen opetus

Helsingissä annetaan ruotsin kielikylpyopetusta, laajamittaista kaksikielistä ja kielirikasteista opetusta, jotka ovat kaikki kaksikielisen opetuksen muotoja. Kaksikielisen opetuksen tavoitteena on tarjota oppilaalle mahdollisuus saavuttaa sujuva kielitaito sekä koulun opetuskielessä (suomi) että toisessa opetuksessa käytettävässä kielessä (englanti, espanja, kiina, pohjoissaame, venäjä tai viro). Lisäksi opiskelu kahdella kielellä kehittää ongelmanratkaisutaitoja, joustavaa ajattelua ja sopeutumiskykyä erilaisiin tilanteisiin. Kaksikielisen opetuksen sisältö ja tavoitteet ovat samat kuin yleisopetukseen osallistuvilla oppilailla.

Ruotsin kielikylpyopetukseen voi ilmoittautua oppilas, joka on aloittanut Helsingin kielikylpyohjelmassa viimeistään esiopetusiässä. Kielirikasteinen opetus puolestaan on avoinna kaikille koulun oppilaaksiottoalueen oppilaille ja siihen ilmoittaudutaan kouluun ilmoittautumisen yhteydessä.

Pasilan peruskoulussa järjestetään kaksikielistä pohjoissaame-suomi opetusta. Pohjoissaamen ei tarvitse olla luokalla opiskelevan äidinkieli ja opetukseen voivat ilmoittautua kaikki pohjoissaamen kielestä kiinnostuneet ja sen vaikutuspiirissä kasvaneet lapset.

Kielikylpyopetus

- Hiidenkiven peruskoulu
- Kallion ala-asteen koulu
- Lauttasaaren ala-asteen koulu
- Meilahden ala-asteen koulu
- Puotilan ala-asteen koulu
- Roihuvuoren ala-asteen koulu
- Taivallahden peruskoulu

Laajamittainen kaksikielinen suomi-pohjoissaame opetus

- Pasilan peruskoulu

Kielirikasteinen suomi-englanti opetus

- Kaisaniemen ala-asteen koulu
- Lauttasaaren ala-asteen koulu
- Pikku-Huopalahden ala-asteen koulu
- Ruoholahden ala-asteen koulu
- Siltämäen ala-asteen koulu
- Itäkeskuksen peruskoulu
- Jätkäsaaren peruskoulu

- Kannelmäen peruskoulu
- Merilahden peruskoulu
- Taivallahden peruskoulu

Kielirikasteinen suomi-venäjä opetus

- Maatullin ala-asteen koulu

Kaksikielisen ja englanninkielisen opetuksen soveltuvuuskokeet järjestetään tammikuussa

Laajamittaiseen kaksikieliseen suomi-englanti, suomi-espanja, suomi-kiina, suomi-venäjä ja suomi-viro opetukseen sekä englanninkieliseen opetukseen pyritään soveltuvuuskokeella ja kaikki helsinkiläiset koulutulokkaat voivat hakea luokille. Soveltuvuuskokeessa testataan hakijan valmiuksia opiskella kahdella kielellä tai englannin kielen taitoa. Soveltuvuuskokeet järjestetään tammikuussa 2020.

Tarkat aikataulut ja hakuohjeet löytyvät osoitteesta edu.hel.fi/tervetuloakouluun.

Laajamittainen kaksikielinen suomi-englanti opetus

- Kulosaaren ala-asteen koulu
- Töölön ala-asteen koulu
- Malmin peruskoulu
- Vesalan peruskoulu
- Laajasalon peruskoulu

Laajamittainen kaksikielinen suomi-espanja opetus

- Käpylän peruskoulu

Laajamittainen kaksikielinen suomi-kiina opetus

- Meilahden ala-asteen koulu ja yläasteen koulu

Laajamittainen kaksikielinen suomi-viro opetus

- Latokartanon peruskoulu

Laajamittainen kaksikielinen suomi-venäjä opetus

- Myllypuron peruskoulu

Englanninkielinen opetus

- Maunulan ala-asteen koulu
- Ressun peruskoulu

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä

Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -oppimäärää, jos oppilaan äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame tai oppilas on monikielinen. Oppilaan suomen kielen taitotasoa arvioidaan koulussa, mutta huoltaja päättää, opiskeleeko oppilas suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti voi opiskella, kunnes oppilaan kielitaito riittää suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus ei ole tukiope- tusta tai erityisopetusta, eikä se lisää oppilaan viikoittaista tuntimäärää. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetus voi tapahtua joko erillisissä S2-ryhmissä tai suomen kieli ja kirjallisuus -tunneilla.

Oman äidinkielen opetus

Helsingin kaupunki tarjoaa oman äidinkielen, kotikielen tai ulkomailla hankitun kielen ylläpito-opetusta. Opetusta järjestetään oppilaiden ilmoittautumisten perusteella. Opiskelu on perusopetusta täydentävää opetusta, joka lisää viikoittaista tuntimäärää 2 tunnilla. Opetukseen osallistumisesta annetaan sanallinen todistus lukuvuositodistuksen liitteenä.

Opetukseen voivat ilmoittautua oppilaat, joiden äidinkieli tai kotikieli on muu kuin suomi, oppilaat, joiden lähisuvun äidinkieli tai kotikieli on romani tai saame sekä paluumuuttajaoppilaat, jotka haluavat osallistua ulkomailla hankitun kielitaidon ylläpito-opetukseen. Ilmoittautuminen opetukseen tapahtuu kouluun ilmoittautumisen yhteydessä tai omalla koululla. Opetukseen osallistuminen on vapaaehtoista, mutta ryhmään ilmoittautumisen jälkeen oppilaalta edellytetään säännöllistä osallistumista opitunneille. Opetusta ei välttämättä järjestetä omalla koululla, vaan alueellisesti useamman koulun oppilaita yhdistäen.

Oppimisen arviointi

Arvioinnin tehtävä

Koulussa tapahtuvan arvioinnin tehtävä on ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaan kykyä itsearviointiin. Oppimisen arviointi pohjautuu opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin tavoitteisiin ja kuvauksiin oppilaan hyvästä osaamisesta. Oppilaan oppimista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan monipuolisesti yksilölliset tavoitteet huomioiden. Käytännössä tämä tarkoittaa lukuvuoden aikaista arviointia sekä arviointia lukuvuoden päättyessä. Ennen uutta opetussuunnitelmaa lukuvuositolistuksia ja arvosanoja pidettiin usein oppilaan kaiken osaamisen mittarina. Näin ei enää toimita. Arviointi ohjaa ja tukee oppilaan yksilöllisen oppimisen vaiheita yksittäisten suoritusten sijaan. Arvioinnin tehtävä on vahvistaa oppilaan luottamusta omiin kykyihin ja vahvuuksiin.

Lukuvuoden aikainen arviointi

Oppilas saa lukuvuoden aikana säännöllisesti arviointipalautetta osana opetusta ja työskentelyä. Palautetta annetaan luontevasti eri tavoin osana päivittäistä työskentelyä. Palautteen avulla oppilas ymmärtää, mitkä ovat oppimisen tavoitteet. Arvioinnin tehtävä on auttaa oppilasta oivaltaamaan, miten hän itse voi vaikuttaa oppimiseensa ja edistymiseensä. Oppilaan itsearviointitaitojen ja vertaisarvioinnin taitojen kehittyminen on tärkeä osa koulussa tapahtuvaa arviointia.

Lukuvuoden aikaisen arvioinnin tukena on usein käytössä portfolio, johon dokumentoidaan oppilaan oppimista. Se sisältää itsearviointia sekä opettajan palautetta lukuvuoden aikana. Portfolio auttaa myös oppilasta näkemään, miten

oma opiskelu etenee oppimisen tavoitteiden mukaisesti. Kun opittavia asioita dokumentoidaan monella eri tavalla portfolioon, oppimisen eri vaiheet tulevat näkyväksi oppilaalle ja opettajalle. Dokumentoinnin muotoja ovat esimerkiksi sähköiset tai muutoin toteutettavat portfolioit kuten oppimispäiväkirjat, valokuvat, videot, piirroksat, kartat ja maalaukset.

Arviointi lukuvuoden päättyessä

Lukuvuoden päättyessä oppilas saa lukuvuositolistuksen. Se ilmaisee sanallisesti tai numeroin, miten oppilas on lukuvuoden aikana saavuttanut tavoitteet eri oppiaineissa. Oppilaita ei vertailla keskenään. Vuosiluokkien 1–2 todistuksissa käytetään yksinomaan sanallista arviointia ja

arviointi kohdistuu ensisijaisesti oppilaan edistymiseen sekä yleisiin opiskelu- ja työskentelytaitoihin. Vuosiluokilla 3–7 arviointi on sanallista tai numeroarviointia tai niiden yhdistelmää. Vuosiluokkien 8–9 todistuksissa käytetään aina numeroarviointia.

Vuorovaikutus

Hyvä arviointi on opettajien ja oppilaiden välistä vuorovaikutusta myönteisessä ilmapiirissä. Lukuvuoden aikana oppimista käydään läpi oppilaan, opettajan ja vanhempien kesken keskustellen. Apuna keskustelussa ovat arvioinnin työkalut kuten portfolio, sekä itse- ja vertaisarviointit. Huoltajien luottamus oppilaan kykyihin vaikuttaa merkittävästi oppilaan kuvaan itsestä oppijana. Arviointipalautteen lähtökohtana on oppilaan vahvuudet eli se, mikä on toimivaa ja hyvää.

Käytännön asioita

Koulutyö ja loma-ajat

Koulunkäynti on oppilaan työtä. Koulujen työ- ja loma-ajat voivat vaihdella jonkin verran kouluittain. Perheen lomat on aiheellista sovittaa koulun loma-aikoihin, koska poissaolo vähentää oppilaan saamaa opetusta. Vanhemmat voivat anoa erityisestä syystä lapselle vapautusta koulunkäynnistä. Tällöin vanhempien on huolehdittava siitä, että lapsi tekee hänelle annetut tehtävät. Näin varmistetaan, ettei poissaolosta aiheudu haittaa lapsen oppimiselle.

Kouluruokailu ja välipalat

Oppilaat saavat jokaisena koulupäivänä maksuttoman aterian. Iltapäivisin kouluravintolasta on mahdollista ostaa välipala.

Matkakortti ja erityiskuljetukset

Matkakortin voi saada vain Helsingissä asuva oppilas Helsingin kaupungin kouluun. Oppilaan koulumatkan ollessa kodista kouluun yli 2 kilometriä, huoltaja voi anoa hänelle matkakortin.

- Matkakorttiin on oikeutettu myös oppilas, joka
- ▶ opiskelee painotettua opetusta tai kielikylpy-opetuksessa muussa kuin omassa lähikoulussa
 - ▶ opiskelee erityisluokalla muussa kuin omassa lähikoulussa
 - ▶ jos koulumatka on enemmän kuin 2 kilometriä.

Erityiskuljetusta huoltaja voi anoa, jos oppilas ei vamma, sairauden tai muun erityisvaikeuden takia kykene suoriutumaan koulumatkasta itsenäisesti.

Vakuutukset

Helsingin kaupunki on vakuuttanut kaikki oppilaat tapaturmien varalta. Vakuutukset eivät koske oppilaiden henkilökohtaista omaisuutta.

Osallisuutta ja kestävä kehitys

Helsingin kaupungin opetussuunnitelma kannustaa oppilaita koulun opetuksen, toimintakulttuurin ja oppimisympäristön suunnitteluun ja kehittämiseen. Oppilas osallistuu myös oman oppimisensa ja arvioinnin suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Osallisuus parantaa kouluviihtyvyyttä ja oppimistuloksia. Osallisuutta lisätään esimerkiksi oppilaiden välisten ristiriitatilanteiden vertaissovittelulla, ympäristöstä huolehtimisella ja oppilaskuntatoiminnalla. Kaikissa peruskouluissa toimii oppilaskunta, jolle valitaan vuosittain oppilaskunnan hallitus. Kaikki perus-

koulut ovat mukana Helsingin kaupungin nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudissa, jonka tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten osallisuutta.

Helsingin peruskouluissa edistetään kestävä kehitystä. Koulussa käytetään säästeliäästi energiaa, vettä ja materiaaleja ja lajitellaan jätteet. Kaikki Helsingin peruskoulut ovat liittäneet ympäristöohjelman osaksi toimintasuunnitelmaansa. Lähes kaikissa kaupungin peruskouluissa toimii oppilaiden ympäristöryhmä, joka kehittää koulun ympäristötyötä yhdessä oppilaiden ja opettajien kanssa.

Kodin ja koulun yhteistyö

Kodin ja koulun yhteistyön tavoitteena on tukea oppilaan terveen kasvun ja oppimisen edellytyksiä ja koko kouluyhteisön hyvinvointia. Onnistunut yhteistyö perustuu avoimeen, tasavertaiseen ja luottamukselliseen vuorovaikutukseen. Kodin ja koulun yhteistyön periaatteet ja toimintatavat on kuvattu jokaisen koulun opetussuunnitelmassa. Käytännön yhteistyöstä ja toiminnasta sovitaan yhdessä koulun ja huoltajien kanssa. Kodin ja koulun yhteistyö on vastavuoroista. Huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta ja oppivelvollisuudesta. Koulun tehtävänä on tukea oppilaan kasvua ja oppimista kouluyhteisön jäsenenä. Jos lapsi on pois koulusta, huoltajien velvollisuus on ilmoittaa siitä välittömästi.

Vanhempien omat verkostot ja koulun johtokunta

Vanhemmat voivat tutustua toisiinsa koulun järjestämissä tilaisuuksissa tai vanhempien perustaman luokkatoimikunnan tapahtumissa. Usein kouluissa toimii myös vanhempainyhdistys, joka tukee koko koulun toimintaa. Jokaisessa koulussa toimii johtokunta, johon kuuluvat vanhempien keskuudestaan ehdottamat edustajat ja oppilasedustaja. Helsingin kasvatusta ja koulutuslautakunta tekee virallisen päätöksen jäsenistä neljäksi vuodeksi. Oppilaiden edustajilla on johtokuntien kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Johtokunta hyväksyy vuosittain koulun opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman, järjestyssäännöt sekä päättää tietyistä kurinpidollisista asioista.

Vinkkejä ekaluokkalaisten vanhemmille

- ▶ Ole kiinnostunut lapsesi koulunkäynnistä.
- ▶ Anna aikaasi ja ole läsnä.
- ▶ Varmista, että lapsellasi on turvallinen olo ja että hän kokee saavansa rakkautta.
- ▶ Tue lastasi hänen sosiaalisten taitojensa kehittämisessä.
- ▶ Varmista, että lapsesi syö päivän aikana monipuolisesti ja terveellisesti.
- ▶ Varmista, että lapsesi liikkuu ja leittää riittävästi.
- ▶ Lue lapsesi kanssa.
- ▶ Ole lapsellesi vanhempi ja aseta myös rajoja.
- ▶ Huolehdi, että lapsesi käyttää mediaa kohtuudella, turvallisesti ja vastuullisesti.
- ▶ Rakenna hyvä yhteistyö ja molemminpuolinen luottamus koulun kanssa.

Lähteenä mm. MLL:n Vanhempainnetti

Hyödyllisiä linkkejä

- ▶ Mannerheimin Lastensuojeluliitto
www.mll.fi
- ▶ Suomen Vanhempainliitto
www.vanhempainliitto.fi
- ▶ Väestöliitto
www.vaestoliitto.fi
- ▶ Helsingiläisten vanhempainyhdistysten alueyhdistys Helvary ry
www.helvary.fi

Helsinki

Kasvatuksen ja koulutuksen neuvonta

puh. 09 310 44986 arkisin klo 10–12 ja 13–15

käyntiosoite: Töysäncatu 2 D, 00510 Helsinki

postiosoite: PL 51300, 00099 Helsingin kaupunki

puhelinvaihte: 09 310 8660 arkisin klo 8.15–16

edu.hel.fi/tervetuloakouluun

Seuraa meitä:

#HelsinkiOppii

@HelsinkiOppii

kasvatus ja koulutus

kasvatus ja koulutus

edu.hel.fi/tervetuloakouluun

Julkaisija Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala.

Valokuvat Jefunne Gimpel, **kuvittaja**: Riku Ounaslehto, **painopaikka** Next Print Oy, 10/2019.

Oppaan tiedot tarkistettu syyskuussa 2019. Pidätämme oikeudet muutoksiin.

Ajantasaaiset tiedot edu.hel.fi/tervetuloakouluun ja koulujen kotisivuilla.